



**CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı**

**“DÖNÜŞÜMCÜ ÖRGÜT İRADESİ”**

**TÜZÜK ÖNERİLERİ:**

**Genel Çerçeve, İlkesel Notlar, Öneriler**

**ÇALIŞMA METNİ**

**İSTANBUL**

**16 Temmuz 2024**



# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; Öneriler/GİRİŞ

4 Eylül 1919'u ilk Kurultay'ı olarak kabul eden CHP'nin bu onurlu öyküsü "kuruluştan önce örgütlenme" anlatısı taşıyan "dünyadaki tek örnektir." Parti, 105 yıl sonra bir kez daha bir "işletim modeli" olan tüzüğünü yenileme sürecini başlattığında Toplumcu Düşünce Enstitüsü kendisini görevli saymıştır. Enstitü olarak başlatılan çalışmanın özünde, bu Öykü'nün yurtsever, demokrat, ilerici, devrimci yurttaşlar olarak bizlere yüklediği siyasal sorumluluk ve toplumsal bilinç yatmaktadır.

Önümüzde önemli bir fırsat vardır: Bugün bize düşen, bize özgü olanı yapmaktır. Çalışma, demokrasinin işleyişindeki temel ilkelerin ancak çoğulcu, hukukun üstünlüğü ve kuvvetler ayrılığına dayalı bir parlamenter sistem içinde anlamlı olacağı inancına işaret ederek, 2017 şaibeli Referandumu ile kabul edilen sisteme ilişkin itirazı Tüzük düzeyinde kaydetmektedir.

Yapılan Tüzük çalışmasına yeni bir ruh, yeni bir dinamizm ve heyecan getirecek olan bu anlayıştır ve bu anlayışın adı, bu sürecin tematik ifadesi **Dönüşümcü Örgüt İradesi'dir.**



# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; Öneriler/GENEL ÇERÇEVE

**Önümüzde önemli bir fırsat vardır: Bugün Bize Düşen, Bize Özgü Olanı yapmaktır.**

Ulus için bir büyük dönüşüm iradesini seçmene taşıyacak olan Cumhuriyet Halk Partisi benzer bir dönüşüm iradesini önce kendi içinde örgütüyle birlikte örgütlenme ve politika uygulamaları alanında gerçekleştirmek durumundadır.

CHP'nin tarihsel kimliğinde yatan devrimci özü, bugün ülkemizin içerde ve dışarıda içine sokulduğu gerici sarmal karşısında iç örgütlenmesinin alışılmış kuralcı dokunuşlarla geçiştirilmesiyle yetinilmeyecektir, yetinmemelidir.

Dolayısıyla yapılan çalışmanın salt bir kurallar derlemesi, bir bürokratik belge oluşturulmasının ötesinde tematik bir anlam taşıması, bu belgenin hem Parti içinde hem de toplum nezdinde daha etkili olarak kayda geçen, anlaşılabilen, bağlayıcılık kazanmış, bu anlamda da "sahici," ikna edici ve sahiplenilebilen, yaşayan bir belge olmasını sağlayacaktır.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; Öneriler/ANA UNSURLAR-1

- **ÜYE:** Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin merkez noktası: etkin, saygın, nitelikli, inançlı bir üye tabanıdır.
- **KURUMSALLAŞMA,** Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin “eşitler arasında birinci” nitelikte önemde taşıyıcı unsuru, Parti-içi işleyişin istikrarlı ve düzenli olarak yürütülmesinin güvencesidir. Partinin önümüzdeki dönemde her kademedede yürüteceği siyasi faaliyetlerin daha etkili ve sürdürülebilir nitelikte geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacaktır.
- **TEMSİL ADALETİ,** Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin bir diğer taşıyıcı unsuru, Parti'nin tabandaki nitelikli üyesinden, en üst kademedeki yöneticisine kadar tüm üyelerinin parti kademelerinde adil, özgür, anlamlı ve etkili olarak temsil edilmeleridir.
- **BİLGİ YÖNETİMİ,** Parti'nin yatay ve dikey örgüt kademeleri arasında etkin, zamanında ve doğru bilgi ve veri akışının yürütülmesi, 3.kişiler nezdinde tutarlı bir "söylem birliği" sağlanmasıdır.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; Öneriler/ANA UNSURLAR-2

➤ **YETKİLİ KURULLAR**, Parti-içi yapılanmada yetkili kurulların oluşumu, işlevleri, işlevsel geçerlilikleri ve politika belirleme süreçlerindeki katkı sunma imkanları, etki düzeyleri Parti'nin yönetim etkinliği ve yönetsel gelişiminin temelini oluşturan unsurlardır.

➤ **ÖNDERLİK**, Genel Başkan'da kimliğini bulan önderlik kurumu, danışman kadroları, iletişim kadroları, lojistik destek birimleri olarak gerek yapısal anlamda, gerekse de kişilik özellikleri itibarı ile Genel Başkanın kendisi ve yakın çevresi Partinin kurum-içi ve kurum dışındaki gerçek ve tüzel kişi paydaşlara açılan ilk penceresidir.

➤ **POLİTİKA OLUŞTURMA**, demokratik siyasal sistemde alternatif politika seçenekleri üreterek toplumun gelişimi konusunda kendi siyasi görüşleri doğrultusunda bir iddia ortaya koymak ve bu iddiayı seçmen üzerinden iktidara taşımaktır.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER-Üyelik

- ✓ Cumhuriyet Halk Partisine; siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip olan, özünü "Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk" örgütlenmesinden ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve mücadele arkadaşlarının bilim, hukuk ve çağdaşlık temelinde oluşturdukları laik ve sosyal hukuk devletinden alan Cumhuriyet Halk Partisinin programını ve tüzüğünü okuyarak benimseyen her yurttaş üye olabilir.
- ✓ Aday Üyeler, kendileri için özel olarak düzenlenmiş ve zorunlu olan, "Birinci Kademe Parti İçi Eğitim Programlarına" ve parti çalışmalarına etkin olarak katılırlar ve görev üstlenirler.
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi'ne üyelik başvurusu yapmış bulunan kişiler için "Birinci Kademe Parti İçi Eğitim Programları" ve parti çalışmalarına Aday Üye olarak katılım süresi, başvurunun kabulü itibarı ile 1 yıldır.
- ✓ 12. Madde uygulaması esas itibarı ile kaldırılacaktır. Ancak, belli bir sandık çevresinde seçme/seçilme hakkına sahip herhangi bir üye bulunmaması durumunda, 12. Madde uygulaması ile bu sandık çevresindeki toplam seçmen sayısının yüzde 5'i ile sınırlı olmak üzere yeni üye yazımı yapılabilecektir.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER-Temsil

- ✓ Yerel seçimler de dahil, her kademedeki tüm seçimlerde adaylar ilgili sandık bölgelerindeki ön seçimle belirlenmeleri esastır.
- ✓ Milletvekilliği seçimlerinde, milletvekili adayları için kullanılacak merkez yoklaması veya kontenjan yöntemleri ile belirlenecek aday sayısının toplamı, TBMM'de ilgili dönem için geçerli toplam milletvekili sayısının % 5 (yüzde beş) ini geçemez.
- ✓ İl Disiplin Kurulları ile Kurultay Delegelerini belirlemek için yapılan seçimler dahil, Parti'nin tüm kademeleri için yapılan seçimlerde Çarşaf Liste uygulaması yapılması esastır.
- ✓ Merkez Yoklaması yoluyla belirlenecek yerel yönetimlerde , bunların hangi seçim bölgeleri olacağı PM toplantısında belirlendikten sonra, bir sonraki PM toplantısında bunların her biri PM üyelerinin 1/5'inin önerisiyle aday adayı olarak belirlenir ve gizli oyla sırasıyla sıralanır/seçilir.
- ✓ Yerel Seçimlerde merkez yoklaması veya kontenjan yöntemleri adaylıklarının belirlenmesinde bir aday için 1 seçim döneminden fazla kullanılamaz.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Genel Başkanlık

✓CHP Genel Başkanı adaylığı, illerde konulacak sandıklarla aday gösterilmesi düşünülen veya kendileri aday olmayı düşünen Genel Başkan adayları için tüm üyelerin katılımına açık olarak yapılacak olan “eğilim tespiti” sonucu belirlenir.

✓Eğilim Tespiti, resmi Kurultay tarihinden 4 hafta önce Partinin tüm üyelerinin katılımıyla tamamlanır.

✓CHP Genel Başkanının, "Eğilim Tespiti" sonucu belirlenen Genel Başkan adayının Kurultay iradesine getirilmesi, tüm partili üyelerin SPK hükümlerince Kurultay delegelerinin yüzde 5 imzaları ile aday olma ve seçilme hakları saklı kalmak üzere Kurultay tarafından onaylanması/tescili/seçimi ile göreve gelmesi esastır.

✓Kurultaylarda PM seçimleri Genel Başkan seçimiyle eş-zamanlı olarak yapılır.

✓Genel Başkanın görev süresi, seçim sonuçlarından bağımsız olarak en fazla 3 genel seçim dönemi olarak belirlenmiştir. Son seçim döneminde Cumhurbaşkanı/Başbakan olarak görev yapan Genel Başkan, bir dönem daha görev yapabilir.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Yetkili Kurullar

- ✓Parti'de örgütlenme, "sandık-merkezli" olarak düzenlenir. Sandık Çalışma Grubu tüm yapılanmanın temelidir.
- ✓Pozitif ayrımcılık da dahil olma üzere her türlü yöntemle bütün sosyal kesimlerin parti- içinde anlamlı ve etkili rol almaları için gerekli katılımcı ve dayanışmacı politikaların uygulanması Genel Başkanlık dahil tüm yönetim birimlerinin asli ve öncelikli görevleri arasındadır.
- ✓CHP Gençlik Kolları, Parti'nin dinamizmi, halkın nezdinde toplumcu siyaset alanındaki kararlı ve samimi duruşunun simgesidir. CHP Gençlik Kolları, aynı zamanda Parti'nin ana kademe yönetici kadrolarının yetiştiği ana kaynaktır.
- ✓Gençlik Kollarında görev yapma yaşında üst sınır 23'dür. Yaş üst sınırını dolduran Gençlik Kolları üyelerinin Gençlik Kollarında üyelikleri ve varsa Gençlik Kolları içinde üstlendikleri yöneticilik görevleri kendiliğinden düşer.
- ✓Yerel seçimler de dahil, her kademedeki tüm seçimlerde adaylar ilgili sandık bölgelerindeki ön seçimle belirlenmeleri esastır.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Yetkili Kurullar/PM

- ✓Parti Meclisi, Genel Kurultayca Kurultay Delegeleri arasından seçilecek olan 70 kişiden oluşur.
- ✓Parti Meclisi'nde atama ile görev yapan Bilim ve Kültür Kurulu lağvedilecektir.
- ✓PM Tüzük'te belirtilen yetkilerini her ne nedenle olsun başka bir makama veya kişiye devredemez, bu konuda bir karar alınması ve uygulamaya gidilmesi Tüzüğün açık ihlali olup, bu yetki devrine dayalı uygulamalar ve sonuçları yasal olarak geçersizdir.
- ✓Kurultay'ın ve parti örgütünün iradesinin tam olarak yansımaları için, Genel Başkan tarafından doğrudan veya farklı başlıklar altında Genel Başkan adına Kurultay'da anahtar liste çıkartılamaz.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Yetkili Kurullar/MYK

- ✓Partinin Merkez Yürütme Kurulu, MYK, Genel Başkanın parti yönetiminde günlük iş akışları içinde tam zamanlı olarak birlikte çalıştığı en üst düzeyde icra organıdır.
- ✓MYK üye sayısı Genel Başkan ve Genel Sekreter dahil toplam 15 kişidir.
- ✓MYK üyeleri, PM üyeleri arasından aday gösterilen veya aday olan üyeler arasından Parti Meclisince 13 üye için yapılacak olan seçimle, oylamada en yüksek oy sıralamasına göre belirlenen üyeler tarafından oluşturulur.
- ✓MYK üyelerinin görev süreleri içinde biri, birkaçı veya tamamı için PM üye tam sayısının 1/3'ünün başvurusu ile "güven oylaması" istenebilir. Bu oylamada Parti Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu ile güven oyu tazelenebilir veya aksi durumda, yani üye tam sayısının salt çoğunluğu ile söz konusu MYK üyelerinin üyelikleri düşer...

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Yetkili Kurullar/GenSek

✓CHP Genel Sekreteri PM'de aday olan veya aday gösterilen üyeler arasından MYK üyesi olarak görev yapmak üzere PM'nce yapılan seçimle ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile belirlenir.

✓CHP Genel Sekreteri MYK'da Genel Başkan'a bağlı olarak örgütten sorumludur.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Yetkili Kurullar/Teftiş

- ✓Kongrelerde seçilen il ve ilçe yönetimlerinin görev süreleri içinde gerek icrai gerek siyasi nedenlerle değişimi söz konusu olduğu hallerde, Genel Başkan önerisi ile veya Parti Meclisi toplam üye sayısının 1/3'ünün girişimi ile konunun incelenmesi amacı ile yeterli sayıda Parti Müfettişi görevlendirir.
- ✓Görevlendirilen Parti Müfettişlerince hazırlanan rapor ve belgelere dayalı olarak ilgili yönetimin görevden uzaklaştırılabilir ve bu yönetim bölgesinde 30 takvim günü içinde olağanüstü kongre toplanmasına ve yönetimle ilgili kararın kongrede karara bağlanmasına karar verir.
- ✓30 günlük Kongre hazırlık süresi her ne nedenle olsun uzatılamaz.
- ✓Teftiş Raporlarının araştırma, soruşturma, değerlendirme aşamaları Gizli yürütülmekle birlikte, raporların bir kere MYK'ya sevkinin gerçekleşmesi ile kamuya açıklanması zorunludur.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; **ÖNERİLER- Yetkili Kurullar/BYİB**

✓Taban örgütlerinden başlayarak, Parti içinde düzenli kurul toplantıları yapılması, yapılan faaliyetlerinin Parti genelinde zamanında ve etkin olarak duyurulması ve bölgelerdeki siyasi, ekonomik, sosyal gelişimlerin düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve siyaset oluşturulması amacıyla ilgili Parti birimlerine ulaştırılmak üzere Genel Merkez bünyesinde bir “Bilgi Yönetimi ve İletişim Başkanlığı” (BYİB) oluşturulmuştur.

✓BYİB’in birincil görevi, Parti-içi iletişimin bütün kademelerde etkin, kapsamlı ve kesintisiz olarak yürütülmesini sağlayacak olan teknoloji-tabanlı bir iletişim platformunun kurulması, işletilmesi ve geliştirilmesidir.

✓BYİB’in ikinci ana işlevi; Parti’ye kurum-içi ve dışından ulaşan her türlü evrak, veri, bilgi, talep ve önerilerin bir merkezden tasnifi ile tam olarak, zamanında ve doğrudan ilgililerine yönlendirilmesi, dağıtımının sağlanması ve izlenmesidir.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ÖNERİLER- Yetkili Kurullar/BYİB

- ✓ Kurultay süreci, ilçe kongrelerinden başlayarak bir politika üretim sürecidir.
- ✓ Genel Merkez tarafından belirlenmiş olan tema veya temalar ekseninde ilçe düzeyinde oluşturulacak Siyaset Geliştirme Birimlerinde yapılan çalışmalarla ortaya konan görüş ve öneriler il kongresine sunulur.
- ✓ İl Kongresi gerçekleşmeden önce bir araya getirilen ilçe görüşleri, il kongresinde onaylanacak bir forma getirilerek, İl Kongresinde onaylanıp, Kurultay gündeminde değerlendirilmek üzere Genel Merkeze iletilir.
- ✓ Kurultay'ın öncesinde illerden gelen politika önerilerini değerlendirecek kurullar, Kurultay süresince, paralel oturumlarda gerekli çalışmaları yaparak, Kurultay'a sunulacak son biçimini verir. Kurultay'da bu somut öneriler, seçilecek PM'nin uygulamalarına ışık tutacak ve yönlendirecek ya da Parti Programının uygulanmasında değerlendirilecek nitelikte bir Politika Belgesi olarak karara bağlanır.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; ETİK İLKELER BEYANNAMESİ

- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi bu nitelikleri ile toplum karşısında “siyaset kurumunun” saygınlığının taşıdığı öneminen üst düzey de bilincinde olan bir siyasal kurumdur. Bu bilincin getirdiği yüksek görev anlayışıyla siyaset kurumuna karşı toplumun güven ve inancının korunması amacı “CHP Siyasal Etik İlkeleri Beyannamesi ve Taahhütü” düzenlenecektir.
- ✓ CHP’de parti içindeki tüm organlara dair yapılacak her derecedeki seçimlerde adaylar tarafından yapılacak harcamaların usul ve esasları da Etik İlkeler bağlamında değerlendirmektedir.
- ✓ Siyasal Etik Beyannamesi tüm CHP üyeleri, yöneticileri ve bundan sonra da Parti’de herhangi bir kademedeki görev üstlenmeyi değerlendiren herkes tarafından imzalanarak Tüzük hükmü niteliğinde bağlayıcılık kazanacaktır.

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı; DİĞER KONULAR

✓ *Cumhuriyet Halk Partisi çoğulcu parlamenter sistemi esas alan bir siyasal yapının demokrasinin güvencesi olarak görür; Türkiye’de hukukun üstünlüğüne dayalı, parlamenter sistemin bütün kural ve kurumsal nitelikleri ile tesisini ve geliştirilmesini hedefler, sistem değişikliğinin anayasa değişiklikleri dahil, tüm anayasal gereklerinin yerine getirilmesi için çalışır.*

✓ *GEÇİCİ MADDE 1: Parlamenter Sisteme geçişle ilgili anayasal çerçevenin oluşturulmasıyla ilgili süreç tamamlanana kadar mevcut Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi işleyişiyle ilgili olarak yapılacak seçimlerde, Cumhuriyet Halk Partisi Cumhurbaşkanı adayı, Cumhuriyet Halk Partisi içinden çıkacak olan Cumhurbaşkanı aday adayları arasından, sandık bölgelerindeki seçme hakkına sahip tüm üyelerin oyları ile “önseçim” yöntemi ile belirlenir.*

# CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı

## SONUÇ:

Siyasette bir değişim ihtiyacı vardır. Bu değişimin en anlamlı göstergesi, partilerin siyaset ve siyasetçiyi belirleme tarzları, kurumsallaşma faaliyetleri, tüzüklerini yaşama uyarlamaları kadar, anayasa ve yasalarda kendilerini tanımlayan ve faaliyet alanlarını çizen temel metinleri belirleme ve geliştirme iradelerini kullanma cesaretidir.

Ünlü siyaset bilimci Schattschneider'in dediği gibi “Aday belirleme sürecinin niteliği, partinin niteliğini tayin eder. Adayları kim seçebiliyorsa, partinin sahibi de odur. Dolayısıyla bu, parti içi iktidar dağılımını gözlemlemeye en elverişli noktalardan biridir.”

Toplumcu Düşünce Enstitüsü, CHP'nin Tüzük Çalışmalarının sürdüğü bu günlerde, yukarıda öz olarak belirlenen konulardaki Tüzük önerilerini bu Değerlendirme ve Sunum Belgesi çerçevesi ile oluşturmuş bulunmaktadır.

Ancak önemli olan; yazılı metinler ne derecede özenle ve ayrıntılı olarak oluşturulmuş olurlarsa olsunlar, bu yazılı metinlerin yaşamın akışı içinde yönetim ve uygulama sorumluluğu taşıyan kadrolar tarafından sahici ve kararlı bir şekilde içselleştirilmeleri ve günlük yaşama yön verecek pozisyona gelinmesidir.